

**Česká školní inspekce
Středočeský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIS-2091/17-S

Název	Mateřská škola Čtyřlístek Říčany, příspěvková organizace
Sídlo	Domažlická 1656, 251 01 Říčany
E-mail	reditelka@ctyrlistek-ricany.cz
IČ	86594583
Identifikátor	600051951
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Šárka Skůpová
Zřizovatel	město Říčany
Místo inspekční činnosti	Domažlická 1656/52, 251 01 Říčany V řešetě 1704/2, 251 01 Říčany
Termín inspekční činnosti	23. 10. 2017 – 25. 10. 2017

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Získávání a analyzování informací o vzdělávání dětí, o činnosti škol zapsaných do školského rejstříku podle § 174 odst. 2 písm. a) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle příslušných školních vzdělávacích programů; zjišťování a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu a jeho souladu s právními předpisy a Rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) školského zákona.

Charakteristika

Právnícká osoba vykonává činnost mateřské školy (dále MŠ nebo „škola“), školní jídelny a školní jídelny-výdejny v souladu se zápisem do školského rejstříku. Na pracovišti v ulici Domažlická zajišťuje stravování školní jídelna. Na pracoviště V řešetě jsou obědy dováženy smluvním partnerem, svačiny zajišťuje škola. Pět tříd MŠ se nachází v ulici Domažlická, tři třídy jsou v ulici V řešetě. Všechny třídy jsou převážně věkově heterogenní. Nejvyšší počet 167 dětí zapsaný ve školském rejstříku byl k termínu inspekční činnosti naplněn. Od školního roku 2017/2018 se v MŠ vzdělávají i dvě děti mladší tří let, dvě děti s odlišným mateřským jazykem a 72 jich plní povinnou předškolní docházku. Sedmi dětem bylo povoleno individuální vzdělávání, deset jich má povolený odklad povinné školní docházky. Součástí pracoviště je udržovaná školní zahrada.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Koncepční záměry i strategický plán rozvoje školy správně vychází z vyhodnocení jejich potřeb. Směřují především k rozvoji školy v oblasti podpory environmentálního vzdělávání a zdravého životního stylu. Ve vzdělávání je kladen důraz na všestranný rozvoj osobnosti dětí a jejich systematickou přípravu na první ročník základní školy. Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání s motivačním názvem „Čtvero ročních období aneb hraje si celý rok“ (dále ŠVP PV) je zpracován v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání. Na úrovni tříd je jeho vzdělávací obsah rozpracován do konkrétní nabídky činností.

Ředitelka školy byla na základě konkurzního řízení v roce 2000 jmenována do funkce, absolvovala funkční studium pro ředitele škol. V pedagogickém sboru došlo od poslední inspekční činnosti v souvislosti s otevřením nového pracoviště (V řešetě) k navýšení počtu zaměstnanců. Z celkového počtu 15 pedagogických pracovníků nemají dvě učitelky požadovanou odbornou kvalifikaci, obě ale studují k jejímu získání. Začínajícím vhodně poskytují radu nebo pomoc jejich zkušenější kolegyně. Priority v dalším profesním rozvoji má nastaveny pouze ředitelka a její zástupkyně. Další vzdělávání ostatních pedagogů neodpovídá potřebám školy, což se projevilo nedostatky v průběhu vzdělávání (viz kapitola Hodnocení průběhu vzdělávání). Dostatečně nebyly uplatňovány účinné vzdělávací přístupy ke všem dětem. Důvodem nedostatku zjištěného v personálním zajištění a organizaci vzdělávání je nečerpání celkové výše úvazku učitelek ve školním roce 2017/2018. Tím nedochází k požadovanému překrývání jejich přímé pedagogické činnosti, nežádoucím důsledkem je také časté neopodstatněné spojování tříd.

System řízení školy (včetně kontrolní činnosti ředitelky) sice počítá s jasně vymezenými pracovními povinnostmi zaměstnanců, ale v praxi není důsledně naplňován, což se projevilo např. v nedostatečném zajištění podmínek bezpečnosti dětí pro vzdělávání: nebyly prováděny pravidelné kontroly herních prvků ve třídách nebo na školní zahradě, proti pádu nebyly zajištěny fotbalové branky. V řízení školy byly zjištěny další nedostatky. V třídních knihách nebyly vedeny průkazné záznamy o počtu dětí nebo o naplňování ŠVP PV. Nesprávně bylo jako povinnost zákonných zástupců vyžadováno plnění adaptačního programu u nově přijatých dětí. Škola nesprávně nastavila pravidla, podle nichž v některých případech bylo i postupováno (uzavření MŠ v době vánočních prázdnin bez prokazatelného zjišťování zájmu zákonných zástupců o docházku dětí).

Při přijímání k předškolnímu vzdělávání byly všem dětem zajištěny rovné příležitosti. Podle kapacitních možností školy byly přijímány i v průběhu školního roku. Záznamy

z pedagogické rady vypovídají o projednávání zásadních dokumentů školy, ale i o opatřeních týkajících se vzdělávací činnosti školy (např. hodnocení pokroků a výsledků dětí ve vzdělávání). Komunikační systém je založen na dobré informovanosti uvnitř školy i směrem k zákonným zástupcům dětí (vývěsky, webové stránky). Příkladná je její prezentace na veřejnosti (veřejná vystoupení dětí nebo příspěvky v říčanských periodikách, úspěšná účast dětí ve výtvarných soutěžích).

Vedení dětí ke zdravému životnímu stylu je cílené (např. funkční je spolupráce s nutričním terapeutem nebo realizovaný projekt zdravého stravování). Bezpečnost dětí až na výše uvedené nedostatky škola zajišťuje: ve třídách jsou využívána vizualizovaná pravidla chování, děti jsou přiměřeně učitelkami poučovány o bezpečnostních rizicích ve třídách, na zahradě, ale i mimo areál školy.

Spolupráci se zákonnými zástupci dětí, zřizovatelem i dalšími partnery škola efektivně využívá pro naplňování svých cílů. Hospodáří s finančními zdroji ze státního rozpočtu doplněnými o finanční prostředky určené na zvýšení platů zaměstnanců školství a platu školního asistenta. Mezi další zdroje patří i příspěvek zřizovatele, který účelově přispívá i na zajištění kulturních a sportovních činností. Vhodně tyto zdroje doplňuje i úplata za poskytované vzdělávání a školské služby, sponzorské dary, které jsou využívány pro nákup didaktických pomůcek a příspěvky sdružení rodičů na úhradu dětských akcí.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Adaptace dětí na prostředí školy byla již převážně úspěšně ukončena. Ve většině tříd převládala příjemná atmosféra pro vzdělávání s minimem drobných konfliktů, které ale učitelky pomáhaly dětem vhodně řešit a dále jim předcházet, zejména opakováním nastavených pravidel společného soužití. Na potřeby dětí reagovaly s porozuměním a ty se na ně obracely s důvěrou. Plynulost organizace vzdělávání narušovaly ve většině tříd společně realizované režimové momenty (prostoje při svačině a hygieně), účelně byly využity (např. k jazykovým hrám, k procvičování sluchové percepce apod.) pouze v polovině tříd. Ve třech třídách, ve kterých spolu působily souběžně dvě učitelky ještě před pobytem venku, bylo jejich součinnosti vhodně využito k individuální práci s dětmi.

Vzdělávání vycházelo ze skutečností dětem blízkým (podzimní příroda) a přispívalo k jejich rozvoji ve všech stanovených vzdělávacích oblastech. Téma správně postupovalo vzděláváním v průběhu celého dne. Výzdoba prostor školy dětskými výtvarnými tvůrčinami svědčila o vhodném vedení ke tvořivosti. V době spontánních aktivit si děti samostatně volily z pestré nabídky činností (např. manipulativní, konstruktivní hry a skládačky, omalovánky) a správně využívaly všech prostorů tříd. Činnosti probíhaly v malých skupinách s bohatými slovními interakcemi mezi dětmi nebo samostatně. Učitelky podporovaly mluvní projev dětí a podněcovaly je k vyprávění vlastních zážitků i k aktivnímu využívání svých zkušeností. Reagovaly na jejich podněty, v případě potřeby je ke hrám správně motivovaly a průběžně jim poskytovaly zpětnou vazbu o jejich úspěšnosti.

Spontánní a řízené aktivity nebyly v rovnováze, převažovaly řízené aktivity, což není v souladu s ŠVP PV. Didakticky zacílené řízené činnosti byly ve většině tříd jednotné a nevhodně stejně náročné pro děti všech věkových skupin. Správně diferencované činnosti s přihlédnutím k možnostem jednotlivců byly zaznamenány méně než ve třetině tříd. Aktivity probíhaly se všemi dětmi současně, což snižovalo možnost individuálního působení učitelky na dítě (např. při pracovních činnostech), ale v jiných případech (např. poslech příběhu) byla tato forma vzdělávání vhodná. Dále učitelky využívaly samostatné práce dětí, ale jen málo skupinových nebo kooperativních činností. V souladu se ŠVP PV bylo uplatňováno

činnostní vzdělávání s prožitkem (tvoření, sestavování), částečně také problémové učení (přiměřené problémové otázky k samostatnému řešení dětmi) a v jedné třídě probíhala příkladná práce s textem. Docházelo i k méně vhodnému předávání hotových poznatků dětem, většinou s použitím názorných pomůcek, ale ojediněle i bez nich, což bylo zejména pro nejmladší děti abstraktní a nepřiměřeně náročné. Aktuální téma bylo dále vhodně rozvíjeno i při pobytu venku (např. vycházkou do lesa s vyhledáváním druhů stromů a jejich pozorováním, shrabováním listů na školní zahradě).

Učitelky většinou dbaly na správný metodický postup např. při pracovních a výtvarných činnostech (např. lepení, práce s barvou) a grafomotorice, správný úchop psacího náčiní kontrolovaly ve většině tříd, méně ale bylo v některých třídách přihlíženo ke kvalitě psacího náčiní. Při práci se skupinou dětí v povinném předškolním vzdělávání však nebylo přihlíženo k jejich správnému sezení, v jednom případě nebyla třída vybavena vhodným výškově přizpůsobeným sedacím nábytkem. Průběžně uplatňované individuální hodnocení ze strany učitelek bylo pro děti převážně motivující. Příležitosti k sebehodnocení nebo vzájemnému hodnocení nebyly (s výjimkou dvou tříd) vytvořeny. Děti jsou vhodně vedeny k samostatnosti při hygieně, oblékání i při úklidu hraček.

Ve všech třídách byly do dopoledního programu zařazeny řízené pohybové činnosti. Byly realizovány formou motivovaného cvičení, což je např. pro nejmladší děti velmi vhodná forma, avšak pro nejstarší děti nemělo cvičení pro rozvoj pohybové zdatnosti výrazný fyziologický efekt a bylo pro ně příliš jednoduché. Převážně chyběl správný metodický postup (rušná část, dostatečné opakování průpravných cviků, i závěrečná hra), v jedné třídě byl ale správně metodicky veden nácvik házení a chytání míče. Pro spontánní pohybové aktivity nebyla dětem vytvořena cílená nabídka prostředků, přestože je škola má k dispozici. Pro řízené pohybové činnosti není využívána třída (vedle ředitelny). Pobyt venku je do vzdělávání zařazován pravidelně, k vycházkám je využíváno také příznivého okolního prostředí. Odpolední odpočinek nebyl v době inspekce ve třídách diferencovaný podle individuálních potřeb dětí, dětem s nižší potřebou spánku byly nabízeny klidné aktivity mimo lůžko až těsně před koncem doby vymezené k odpočinku, a to i v případě, že neusnuly. Děti mají celodenně k dispozici nabídku nápojů, v době inspekce ji starší děti ojediněle využívaly samostatně, jinak zejména po pobídce učitelky, ale ve třech třídách nebyly děti k využívání nabídky nápojů vedeny vůbec. Děti mají k výběru denně širokou nabídku ovoce a zeleniny. V jednom pracovišti (V řešetě) je prováděna dentální hygiena.

Vzdělávací nabídka a průběh vzdělávání přispívá k rozvoji gramotností. Přírodovědnou oblast v souladu s ŠVP PV rozvíjelo realizované téma a využívání okolních přírodních podmínek i vhodně přizpůsobené školní zahrady s vytvořenými a využívanými pěstebními záhonky. K přirozené přípravě k povinné školní docházce přispívá rozvoj předčtenářských (každodenní předčítání a využívání textů v průběhu vzdělávání) a předmatematických dovedností (např. orientace v číselné řadě, kalendář napomáhající orientaci v čase, činnosti ke cvičení paměti a pozornosti). K rozvoji pozitivních vzájemných vztahů dětí přispívají i systematicky realizované komunikační kruhy, ve kterých mohou děti vyjádřit své názory a sdělit své zážitky. Vzájemná pomoc dětí ve věkově smíšené třídě byla ale záměrně podporována spíše výjimečně.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Podle zjištění z inspekční činnosti i analýzy dokumentace je zřejmé, že vzdělávací obsah ŠVP PV se škole daří naplňovat. V průběhu inspekční činnosti se děti zapojovaly se do všech vzdělávacích činností, dobře se orientovaly v prostorách MŠ, zahrady, ale i v režimu školy.

Uplatňovaly základní hygienické i společenské návyky, dle svých individuálních možností byly samostatné, včetně sebeobslužných činností při stolování a oblékání. Děti v posledním ročníku jsou systematicky připravovány na úspěšný vstup do základní školy. Několikrát v týdnu pracují skupinově či samostatně s pracovními listy nebo sešity, což přispívá k rozvoji dovedností předcházejících psaní, čtení a počítání.

Podpora pracovních návyků (správný úchop kreslicího náčiní, správné sezení u přiměřeně vysokých stolů) není důsledná, proto ne u všech dětí jsou rozvinuty. Při předškolní přípravě se děti soustředily potřebnou dobu na vykonávanou činnost, většinou ji také dokončily. Pracovaly dle instrukcí učitelek, pod jejich vedením se učily pracovat rovněž s chybou. V době inspekce děti nejstarší věkové skupiny rozkládaly slova na slabiky, určovaly jejich počet i počáteční hlásku ve slově. Využívaly učitelkami vytvářeného dostatečného prostoru pro svou komunikaci s vrstevníky i dospělými. Dokázaly správně používat předložkové pojmy, třídily na základě vymezené vlastnosti, porovnávaly. Byly schopné reagovat na dobře kladené problémové otázky, dodržovaly graficky znázorněná pravidla chování, vzájemně si pomáhaly. Byly samostatné při všech činnostech (sebeobslužné činnosti, stolování).

Pro děti s odkladem povinné školní docházky učitelky stanovily plány rozvoje dítěte, které správně vychází z doporučení poradenského zařízení. Zaměřují se především na grafomotoriku, percepci a navrhují i domácí přípravu (např. podporovat záměrnou pozornost). Vzhledem k počátku školního roku zatím jejich naplňování nebylo patrné.

Zpětnou vazbu o úspěšnosti dětí ve základní škole učitelky získávají prostřednictvím kontaktů na učitelky prvních tříd, dle jejich slov děti při přestupu nemají při vzdělávání žádné problémy. Jedno z dětí s odlišným mateřským jazykem (navštěvující MŠ prvním rokem) má problémy s porozuměním i komunikací. Učitelky se mu snaží poskytnout pomoc v pochopení základních pokynů a režimu školy, což se daří. Podporují jeho komunikaci také využitím spolupráce s jiným dítětem.

Škola spolupracuje s okolními mateřskými školami (vzájemné sdílení zkušeností v oblasti vzdělávání a inovací legislativy), se Základní školou Bezručova (návštěvy prvních tříd, sportovní a vzdělávací akce, „1. třída nanečisto“). Prosociální postoje dětí jsou příkladně formovány při pravidelných vzájemných mezigeneračních setkáváních dětí a seniorů v Domě seniorů, kde probíhají společně a oboustranně velmi oblíbené kreativní dílny. Spoluprací s Muzeem Říčany škola využívá při vzdělávání dětí v oblasti environmentální výchovy a při revitalizaci zahrady. Podnětná je rovněž její spolupráce s Dětskou knihovnou Říčany (seznamování s dětskou literaturou). Od loňského roku se MŠ účastní projektu Naše zahrada, jehož cílem je přizpůsobit část zahrady k pochopení cyklu střídání ročních období. Škola MŠ využívá environmentální programy.

Škola sleduje průběh vzdělávání podle kritérií stanovených pro jednotlivé věkové skupiny. Soustředí se na aktuální stručné hodnocení fyzického, sociálního nebo psychického vývoje dítěte, u nejstarších také na úroveň schopností a dovedností potřebných pro úspěšný vstup do základní školy (např. kresba, grafomotorika, pracovní návyky, úroveň řeči). Záměry pro další rozvoj dítěte stanovuje a jen ojediněle záměry. U nejstarších dětí sleduje oblasti potřebné pro úspěšný vstup do základní školy (kresba, grafomotorika, držení tužky, pracovní tempo, které hodnotí jednoslovně (např. „částečně“). Záměry pro další pedagogické působení v oslabených oblastech rozvoje dětí však chybí.

Závěry

Hodnocení vývoje

- rozšíření kapacity školy,
- přepracovaný ŠVP PV, uvedený do souladu se změnami k 1. 9. 2017,
- zkvalitnění materiálních podmínek školy.

Silné stránky

- mezigenerační pravidelná setkávání dětí z MŠ se seniory v Domě s pečovatelskou službou u dětí výrazně podporuje prosociální oblast a vytváří povědomí o životě seniorů,
- úspěšná prezentace školy na veřejnosti.

Slabé stránky

- nízká účinnost řídicího systému se projevuje nedostatky ve vzdělávacím procesu (např. v častém spojování tříd, v nedostatečné diferenciaci odpoledního odpočinku podle individuálních potřeb dětí) a některými chybnými postupy školy (např. přerušení provozu v době školních vánočních prázdnin, neprovedené revize hracích prvků v MŠ i na školní zahradě),
- nedostatečná diferenciací vzdělávací nabídky nevede k aktivnímu zapojení dětí všech věkových skupin do činností a nepodporuje tak individualizaci vzdělávání.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- konkrétně nastavit a realizovat pedagogické záměry pro rozvoj osobnosti dětí,
- efektivně využívat vhodných podmínek školy pro rozvoj pohybových dovedností dětí,
- doplnit vhodný výškově diferencovaný nábytek k sezení tak, aby byl pro děti dostupný ve všech třídách,
- zaměřit profesní rozvoj učitelek na aktuální potřeby školy a dětí (speciální pedagogika aj.).

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 30 dnů odstranit nedostatky zjištěné při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jak byly nedostatky odstraněny a jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Středočeský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.s@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Dodatek ke zřizovací listině č. 8/2009 Mateřské školy Říčany z 25. 4. 2016, účinnost od 1. 7. 2016

2. Výpis ze správního řízení ve věci zápisu změny v rejstříku škol a školských zařízení vydané Krajským úřadem Středočeského kraje, čj. 142886/2016/KUSK z 10. 10. 2016, účinnost od 10. 10. 2016
3. Potvrzení o pracovním poměru ředitele školy na dobu neurčitou od 1. května 2015 vydané městem Říčany 21. května 2015
4. Školní matrika (Evidenční listy), školní rok 2017/2018
5. Doklady o přijímání k předškolnímu vzdělávání od školního roku 2017/2018 (vč. kritérií přijímání k předškolnímu vzdělávání 2017/2018; povolení individuálního vzdělávání z 2. 5. 2017 a rozhodnutí o přijetí k předškolnímu vzdělávání)
6. Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání „Čtvero ročních období aneb hrajeme si celý rok“, platnost od 1. 9. 2017 k termínu inspekční činnosti
7. Třídní knihy pro mateřské školy vedené k termínu inspekční činnosti
8. Školní řád mateřské školy a Vnitřní řád školní jídelny, platnost k termínu inspekční činnosti
9. Dokumentace školy k zajištění bezpečnosti dětí (knihy úrazů, revizní zprávy, směrnice k prevenci rizikového chování, vizualizovaná pravidla ve třídách)
10. Personální dokumentace (aktuální stav; plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků na aktuální školní rok; stanovení přímé pedagogické činnosti pro školní rok 2017/2018)
11. Dokumentace vážící se k evaluaci školy (Koncepce školy, strategický plán rozvoje školy z 30. 8. 2017, Výroční zpráva za školní rok 2016/2017)
12. Záznamy z pedagogické rady ve školních rocích 2016/2017 a 2017/2018 k termínu inspekce
13. Pedagogická diagnostika vedená o dětech k termínu inspekční činnosti
14. Souhlas k udělení výjimky z počtu dětí ve třídě pro školní rok 2017/2018 vydaný Městem Říčany 20. 6. 2017
15. Účetní závěrka sestavená 31. 12. 2017
16. Finanční vypořádání dotací poskytnutých příjemcům prostřednictvím kraje ze státního rozpočtu v roce 2016
17. Závazné ukazatele rozpočtu za rok 2016 a 2017 k datu inspekční činnosti
18. Inspekční zpráva ČŠIS-4/12-S z 2. ledna 2012
19. Informace o škole (školský rejstřík, výkazy, webové stránky školy)

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Středočeský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.s@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli. Inspekční zpráva včetně

přípomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Bc. Daniela Hradecká, školní inspektorka Daniela Hradecká v. r.

Mgr. Renata Ležalová, školní inspektorka Renata Ležalová v. r.

Bc. Jana Zochová, školní inspektorka Jana Zochová v. r.

Ing. Hana Borůvková, kontrolní pracovnice Hana Borůvková v. r.

V Praze 15. listopadu 2017

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Šárka Skůpová, ředitelka školy Šárka Skůpová v. r.

V Říčanech 27. listopadu 2017